

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 3968/2023
13.02.2025. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Драгане Маринковић, председника већа, Зорице Булајић и Јасмине Симовић, чланова већа, у парници тужиље АА из ..., чији је пуномоћник Ивица Јовановић, адвокат из ..., против туженог „Technic Development“ ДОО Врање – у ликвидацији, кога заступа ликвидациони управник Милош Стошић, чији је пуномоћник Срђан Станковић, адвокат из ..., ради поништаја решења и накнаде штете, одлучујући о ревизији тужиље изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж1 1322/2023 од 02.08.2023. године, у седници одржаној 13.02.2025. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужиље изјављена против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж1 1322/2023 од 02.08.2023. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Врању П1 283/22 од 24.01.2023. године, ставом првим изреке, одбијен је, као неоснован тужбени захтев тужиље којим је тражила да се поништи као незаконито решење туженог број .../2017 од 22.11.2017. године, о отказу уговора о раду. Ставом другим изреке, одбијен је, као неоснован тужбени захтев тужиље којим је тражила да се обавезе тужени да јој на име накнаде штете због незаконитог престанка радног односа, а уместо враћања на рад исплати износ од 482.704,28 динара са законском затезном каматом почев од 23.11.2017. године до коначне исплате. Ставом трећим изреке, обавезана је тужиља да туженом накнади трошкове парничног поступка у износу од 178.500,00 динара са законском затезном каматом почев од извршности пресуде до коначне исплате.

Пресудом Апелационог суда у Нишу Гж1 1322/2023 од 02.08.2023. године, одбијене су, као неосноване, жалбе тужиље и тужног и потврђена првостепена пресуда.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужиља је благовремено изјавила ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права.

Врховни суд је испитао побијану одлуку, у смислу одредбе члана 408 Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр. 72/11... 18/20), па је нашао да ревизија није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на коју Врховни суд пази по службеној дужности, нити битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 6, 8, 10. и 11. овог закона, под условом да су истицане у жалби, односно да су учињене у поступку пред другостепеним судом, као ни битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. овог закона, које су учињене у поступку пред другостепеним судом, јер су у образложењу ревизијом побијане пресуде оцењени битни жалбени наводи у складу са чланом 396 став 1 Закона о парничном поступку. Побијаном пресудом није прекорачен тужбени захтев тако да су неосновани и ревизијски наводи о учињеној повреди која је прописана чланом 407. став 1. тачка 5. Закона о парничном поступку. Битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 12. Закона о парничном поступку није разлог за ревизију.

Према утврђеном чињеничном стању, тужиља је била у радном односу код туженог на радном месту ..., на основу уговора о раду од 16.04.2014. године, са пратећим анексима уговора о раду. Тужиља је почев од 09.01.2017. године више од девет месеци одсуствовала са рада због привремене спречености за рад. Туженом послодавцу је достављала потврде о привременој спречености за рад и дознаке потписане од стране различитих лекара, са различитим шифрама и дијагнозама болести, а у одређеним периодима тужиља је одсуствовала са рада и због неге детета. Због сумње о разлозима њеног одсуствовања са рада тужени је у више наврата од надлежне филијале Републичког фонда за здравствено осигурање у Врању тражио вештачење здравственог стања тужиље. Тужиља је према оцени лекарске комисије била спречена за рад од 14.09. до 21.09.2017. године, а способна за рад од 22.09.2017. године. Дана 27.09.2017. године тужиља је доставила послодавцу нову потврду о наступања привремене спречености за рад од 25.09.2017. године, коју је издао лекар гинеколог. Због сумње у оправданост разлога за одсуствовање са рада тужени је упутио тужиљу о свом трошку у Гинеколошко-акушерску ординацију „Гинека“ из Врања ради прегледа и одговарајуће анализе, а ради утврђивања околности везаних за евентулану злоупотребу права на одуство због привремене спречености за рад. Преглед је био заказан за 29.09.2017. године у 11,00 часова. У позиву је затражено да тужиља понесе медицинску документацију на основу које правда привремену спреченост за рад од 22.09.2017. године и обавештена је да уколико се не одазове овом позиву послодавца да ће против ње бити покренут дисциплински поступак за непоштовање радне дисциплине. Наведени позив у писаној форми тужени је упутио тужиљи путем поште препорученом пошиљком 27.09.2017. године. Приликом покушаја уручења наведеног писмена тужиља 28.09.2017. године није затечена на адреси, те јој је остављен извештај. Истог дана у 15,48 часова пошиљка је уручена лично примаоцу – тужиљи на шалтеру поште (према Извештају управника поште 17501 Врање бр. 2017-СЛ од 11.10.2017. године). Тужиља се на наведени позив и заказан преглед није

одазвала, нити је тог дана контактирала овлашћена лица или службу људских ресурса код послодавца. Дописом од 29.09.2017. године, који је послодавац примио 02.10.2017. године, тужила је обавестила туженог да није била у могућности да се одазове позиву за преглед због лошег здравственог стања и савета лекара за строгим мировањем. Због сумње у веродостојност достављених дознака којима је тужила правдала одсуство са рада у периоду од 01.09.2017. године до 30.09.2017. године, тужени се обратио директору Здравственог центра Врање са молбом за обавештење када и коме су исте предате од стране лекара и да ли их је тужила лично преузела, ког дана и у које време. Према одговору на наведену молбу све извештаје о привременој спречености за рад је тужила преузела лично. Тужени је тужили отказао уговор о раду решењем од 22.11.2017. године, применом отказног разлога из члана 179. став 4. Закона о раду, због непоштовања радне дисциплине, у смислу става 3. истог члана, односно због одбијања да се одазове на позив послодавца да дана 29.09.2017. године изврши одговарајућу анализу у овлашћеној здравственој установи коју је одредио послодавац. Пре доношења решења тужила је писаним упозорењем упозорена о постојању разлога за отказ уговора о раду и остављеној јој је рок од 8 дана за изјашњење.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су одбили тужбени захтев тужиле за поништај оспореног решења налазећи да су се стекли разлози за отказ уговора о раду због непоштовања радне дисциплине предвиђени чланом 179. став 4. у вези члана 179. став 3. Закона о раду. Тужила се није јавила на преглед на који је упутио тужени, а није доказала да је имала оправдан здравствени разлог за недолазак на заказани преглед, односно да због здравственог стања и савета за строгим мировањем није била у могућности да се одазове на преглед, имајући у виду и да је тужила лично на шалтеру поште прузела позив за заказани преглед, као и извештаје о привременој спречености за рад између осталих и за период од 22.09. до 30.09.2017. године. Код изложеног, одбијен је и тужбени захтев тужиле за накнаду штете из члана 191. Закона о раду.

По оцени Врховног суда, нижестепени судови су правилно применили материјално право.

Одредбом члана 179. став 3. тачка 3. Закона о раду („Службени гласник РС“ број 24/05...74/14) прописано је да послодавац може да откаже уговор о раду запосленом који не поштује радну дисциплину и то ако злоупотреби право на одсуство због привремене спречености за рад.

Одредбом члана 179. став 4. Закона о раду прописано је да послодавац може запосленог да упути на одговарајућу анализу у овлашћену здравствену установу коју одреди послодавац, о свом трошку, ради утврђивања околности из става 3. тачка 3. и 4. овог члана или да утврди постојање наведених околности на други начин у складу са општим актом. Одбијање запосленог да се одазове на позив послодавца да изврши анализу сматра се непоштовањем радне дисциплине у смислу става 3. овог члана.

У складу са наведеним законским одредбама послодавац може запосленог да упути на одговарајућу анализу у овлашћену здравствену установу, о свом трошку, ради утврђивања околности о евентуалној злоупотреби права на одсуство због привремене

спречености за рад. Одбијање запосленог да се одазове на позив послодавца да изврши анализу је разлог за отказ уговора о раду због непоштовања радне дисциплине.

Оспореним решењем о отказу уговора о раду тужили, запосленој код туженог, отказан је уговор о раду сагласно члану 179. став 4. Закона о раду, због непоштовања радне дисциплине тако што је одбила да се одазове на позив послодавца да дана 29.09.2017. године изврши одговарајућу анализу у овлашћеној здравственој установи коју је одредио послодавац.

Код утврђеног чињеничног стања, правилан је закључак нижестепених судова да је тужила извршила наведену радњу повреде радне дисциплине, која јој је оспореним решењем стављена на терет, као и да је одговорна за њено извршење. Наиме, тужила се, без оправданог разлога критичном приликом, није одазвала позиву послодавца да изврши заказани преглед на који ју је упутио ради утврђивања околности из члана 179. став 3. тачка 3. Закона о раду, па је остварен разлог за отказ уговора о раду из члана 179. став 4. Закона о раду. Одбијање запосленог, у конкретном случају тужиле, да се одазове на позив послодавца да изврши анализу у одговарајућој здравственој установи коју одреди послодавац, сагласно наведеним законским одредбама је непоштовање радне дисциплине и, по оцени Врховног суда, такво понашање да запослени не може да настави рад код послодавца. Тужила је знала, односно морала је знати да такво њено понашање представља разлог за отказ уговора о раду.

Тужени послодавац је поштовао процедуру прописану одредбама члана 180. Закона о раду, јер је тужила писаним путем упозорена на постојање разлога за отказ уговора о раду, па је, код изложеног, оспорено решење туженог о отказу уговора о раду законито и нема услова за поништај, како су то, правилно нашли нижестепени судови.

Како је одбијен тужбени захтев тужиле за поништај решења о отказу уговора о раду, правилно је одбијен и тужбени захтев тужиле за накнаду штете из члана 191. став 5. Закона о раду.

Из изложених разлога неосновани су ревизијски наводи којима се указује на погрешну примену материјалног права.

Отказни разлог из члана 179. став 4. Закона о раду, због кога је тужили оспореним решењем отказан уговор о раду, не зависи од тога да ли је запослени злоупотребио одсуство са рада због привремене спречености за рад, већ од чињенице да ли је, као у конкретном случају тужила, одбио да се одазове на позив послодавца да изврши одговарајућу анализу у овлашћеној здравственој установи у коју га је упутио ради утврђивања околности у вези са евенталном злоупотребом права на одсуство због привремене спречености на рад. Стога је, супротно наводима ревизије, без значаја што тужени пре доношења оспореног решења није утврдио да је тужила злоупотребила право на боловање и с тим у вези оспорио оцену првостепене и другостепене лекарске комисије, решење РФЗО Враће о привременој спречености за рад и другу медицинску документацију.

Из наведених разлога, а с обзиром да се осталим наводима ревизије понављају жалбени разлози који су били предмет правилне и потпуне оцене другостепеног суда и оспорава оцена изведених доказа и утврђено чињенично стање, што не може бити ревизијски разлог према одредби члана 407. став 2. Закона о парничном поступку, Врховни суд је применом члана 414. став 1. Закона о парничном поступку одлучио као у изреци.

**Председник већа – судија
Драгана Маринковић, с.р.**

**За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић**